

Německo je **ekonomicky nejsilnější zemí Evropy** a čtvrtou na světě. Je členem skupiny světových ekonomických velmocí **G8** a patří mezi největší světové exportéry. Po 2. světové válce nastartovalo Německo hospodářský růst opírající se o hutnickou základnu, která umožnila rozvoj průmyslu. Dnes patří Německo mezi nejprůmyslovější země světa. Nejrozsáhlejším odvětvím je **strojírenství** vyrábějící **stavební stroje** (značka Liebherr), a především **dopravní prostředky** (největší výrobce automobilů v Evropě a čtvrtý na světě) – značky Volkswagen, Audi, BMW, Mercedes-Benz, Opel a Porsche. Německou firmou je také výrobce pneumatik a dalších automobilových součástí Continental. Na světové úrovni je i **elektrotechnika** – značky Siemens, Miele, Bosch, Kärcher aj. Rozsáhlý je **chemický průmysl**, zahrnující širokou škálu produktů. Významnými světovými chemickými firmami jsou Bayer a BASF. Světový význam má dále **textilní průmysl** (značky Adidas, Puma nebo Hugo Boss) a **potravinářský průmysl** (například mlékárenská firma Zott), který navazuje na vyspělé zemědělství. V oblasti **energetiky** působí společnosti RWE a E.ON. Vysoce rozvinutý je **sektor služeb** – řetězce značek Kaufland a Lidl. Světovými firmami jsou pojišťovna Allianz a banka Deutsche Bank (→ Obr. 17). Německými dopravními společnostmi světového významu jsou Lufthansa, jedna z největších leteckých společností světa, a poštovní a kurýrní společnost DHL.

Věděli jste, že...?

- Český název Německo je odvozen od etnonyma Němci. To zase bylo odvozeno od slova němý, neboť jazyk, kterým příslušníci tohoto etnika hovořili, byl pro Čechy nesrozumitelný.

Švýcarsko

Státní zřízení	federativní parlamentně prezidentská republika
Hlavní město	Bern
Rozloha	41 277 km ²
Počet obyvatel	8 236 303 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	není členem EU, není členem NATO
Měna	švýcarský frank
Úřední jazyk	němčina, francouzština, italština a rétorománština

Švýcarská konfederace, jak zní její oficiální název, je vnitrozemská federativní republika, kterou tvoří **26 kantonů**. Prezident je volen ze členů spolkové rady na jeden rok a je vůči ostatním členům v pozici prvního mezi rovnými s výkonem čestných funkcí. Švýcarsko platí za **symbol neutrality** (členem OSN se Švýcarsko stalo až v roce 2002) a **přímé demokracie** (o mnohých záležitostech rozhodují švýcarští občané přímo prostřednictvím referenda).

Obr. 17 – Sídlo Deutsche Bank ve dvojici mrakodrapů ve Frankfurtu nad Mohanem

Obr. 18 – Město Kostnice na břehu Bodamského jezera, dějiště koncilu, na kterém byl Jan Hus odsouzen jako kacíř a následně upálen na hranici.

Obr. 19 – Nejslavnější švýcarská hora Matterhorn (4 478 m n. m.)

Obr. 20 – Rhodenský ledovec, zdrojnice řeky Rhône

Obr. 21 – Rýnský vodopád, objemem průtoku největší vodopád v Evropě

Obr. 22 – Roger Federer je mnohými považován za nejlepšího hráče historie tenisu.

Obr. 23 – Hrad Chillon na břehu Ženevského jezera je jeden z nejzachovalejších evropských středověkých hradů.

Obr. 24 – Pastviny tvoří 28 % území Švýcarska.

Většinu území Švýcarska pokrývají **hory** (→ Obr. 19) – průměrná nadmořská výška je 1 350 m n. m. – a četná **jezera** ledovcového původu, například **Bodamské** (→ str. 29, Obr. 18) na hranicích Německa a Rakouska a **Ženevské** na hranicích s Francií. Na jihu se zvedají **Alpy** s množstvím horských ledovců, jejichž rozloha se však rychle zmenšuje. Nachází se zde největší alpský ledovec – **Aletchský ledovec**. Na území Švýcarska pramení několik řek, z nichž nejvýznamnější jsou **Rýn** a **Rhône** (→ str. 29, Obr. 19). Na horním toku Rýna se nacházejí četné peřeje. Největší jsou **Rýnské vodopády** (→ Obr. 21), které mají nejsilnější průtok vody v Evropě.

Švýcarsko je **mnohonárodnostní stát**. Největší etnickou skupinou jsou **Němci** (65 %). Druhou nejčetnější skupinu tvoří **Francouzi**, kteří žijí především na západě země. Třetí nejsilnější skupinu tvoří **Italové** obývající kantony na hranicích s Itálií. Asi jen 1 % obyvatel tvoří **Rétorománi**, potomci původních obyvatel tohoto regionu. Jazyk každého z těchto etnik je oficiálně uznávaným úředním jazykem. Asi 6 % obyvatel země představují přistěhovalci. Rozmístění obyvatel odpovídá reliéfu. Větší sídla se nacházejí na severu a západě země, alpská oblast je osídlena méně. Největším městem je **Curych** (v aglomeraci 1,2 mil. obyv.), dále **Ženeva** – sídlo mnohých institucí OSN a Červeného kříže, a historické město **Basilej**. Hlavní město **Bern** je počtem obyvatel až čtvrté největší.

Ze Švýcarska pochází mnoho světově známých osobností. Narodil se zde filosof **Jean Jacques Rousseau**, slavný psychiatr **Carl Gustav Jung**, malíř **Paul Klee** a úspěšní tenisté **Martina Hingisová** a **Roger Federer** (→ Obr. 22).

Cestovní ruch představuje důležitou složku hospodářství. Švýcarské Alpy nabízejí výborné podmínky k **zimní rekreaci** – střediska **Zermatt**, **Davos**, **Svatý Mořic** – pořadatel dvou zimních olympijských her a další. V létě je oblíbeným cílem letní **turistiky**. Navštěvováno je také hlavní město **Bern** (historické centrum na seznamu UNESCO).

Švýcarsko je chudé na nerostné zdroje, proto se zaměřilo na průmyslovou odvětví s malou spotřebou surovin a na poskytování služeb. Díky tomu se stalo zemí s jednou z nejvyšších životních úrovní na světě. Je známé jako **země bank** a přední **výrobce hodinek** (značky Rolex, Tissot, Omega, TAG Heuer, Festina). Na světové úrovni je i švýcarská **výroba léčiv**. V Ženevě se nachází špičkové vědecko-výzkumné středisko **CERN** s největším urychlovačem částic na světě. Alpské louky slouží jako pastviny pro skot (→ Obr. 24), který poskytuje mléko pro jedny z nejtypičtějších švýcarských produktů – **sýry** (ementál, gruyère, raclette) a **čokolády** (značky Nestlé a Lindt).

Věděli jste, že...?

- Ačkoliv Švýcarsko bývá často dáváno za příklad demokracie, ženy zde získaly volební právo až v roce 1971, zatímco v Československu toto právo nabyly ženy ústavou z roku 1920.